

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ

*Девезенко С.В., здобувач вищої освіти,
svetlana.devezenko@gmail.com*

*Науковий керівник: Токмакова І.В., д.е.н., професор
Український державний університет
залізничного транспорту*

Економіка України суттєво постраждала від високоінтенсивних бойових дій з країною-агресором, що спричинило знищення, призупинення або ускладнення діяльності багатьох підприємств. Поряд з безпосередніми руйнуваннями підприємств та важливих для господарювання інфраструктурних об'єктів, кризового характеру набули процеси, пов'язані з порушенням логістики, забезпеченням електроенергією, збільшенням собівартості продукції (робіт, послуг), втратою частини трудового потенціалу, тощо. Внаслідок поширення суттєвих ризиків в економіці нашої країни постає питання формування системи забезпечення економічної безпеки на підприємствах, що сприятиме зниженню рівня загроз для їх діяльності.

Під економічною безпекою підприємства розуміють стан його захищеності від негативного впливу зовнішніх і внутрішніх загроз, який забезпечує можливість розвиватися, успішно функціонувати і досягати головної економічної мети господарювання - отримання прибутку [1]. Вся суть економічної безпеки підприємства полягає у забезпеченні оптимального використання його ресурсів для попередження загроз виробничо-господарській діяльності та створенні можливостей отримання прибутку, сталого і ефективного функціонування та підвищення рівня конкурентоспроможності.

Варто враховувати, що до ключових загроз, що нині впливають на діяльність підприємств в Україні слід віднести: посилення економічної невизначеності через ведення бойових дій; погіршення умов роботи через зупинку та/або фізичного знищення підприємств; руйнування інфраструктури; зменшення кількості економічно активного населення, залученого до створення доданої вартості; зменшення попиту в регіонах ведення бойових дій та прилеглих до них територій через відтік населення; порушення логістичних ланцюжків; прискорення темпів інфляції та зростання цін виробників; розбалансування фінансової системи; посилення кіберзагроз для

економіки; псування товарно-матеріальних цінностей; зниження якості виконуваних робіт, рівня керованості; зростання транспортних ризиків, тощо.

Наявність загроз стабільному функціонуванню підприємства зумовлює необхідність застосування відповідних методологічних прийомів дослідження економічної безпеки підприємства.

Забезпечення економічної безпеки підприємства слід розглядати як безперервний у часі процес, заснований на системному моніторингу індикаторів економічної безпеки, що дозволяє отримати об'єктивну оцінку стану економічної безпеки підприємства та застосовувати відповідні механізми її забезпечення.

Основними завданнями системи забезпечення економічної безпеки на рівні підприємства є [2]: моніторинг та прогнозування загроз економічній безпеці підприємства; оцінка ризиків та загроз кількісними та якісними методами; розробка інструментів та механізму нівелювання загроз та підтримки стабільного розвитку підприємства; постійне вдосконалення механізму забезпечення економічної безпеки.

Стан економічної безпеки підприємства визначає вибір відповідних важелів управління. Нині необхідні заходи, що сприятимуть посиленню економічної безпеки, серед яких перспективними є: модернізація виробничих потужностей; впровадження інновацій, зокрема Індустрії 4.0; формування сприятливого інвестиційного клімату; мотивація і нарощення компетентності персоналу; тощо.

Загалом в сучасних умовах механізм забезпечення економічної безпеки підприємства повинен мати наступні характерні риси: динамізм та постійне вдосконалення елементів механізму на основі аналізу їх ефективності; адаптивність та здатність до змін відповідно до зовнішнього та внутрішнього середовища функціонування підприємства.

Література.

1. Дикань В.Л., Воловельська І.В., Маковоз О.В. Економічна безпека підприємства : навчальний посібник. Харків : УкрДАЗТ, 2011. 284 с.
2. Dykan V., Tokmakova I., Pavlichenko V., Cherednychenko O., Korin M. The concept of management of economic security of the railway transport in the context of overcoming the manifestations of a systemic crisis. *SHS Web of Conferences*. Volume 67 (2019). DOI: <https://doi.org/10.1051/shsconf/20196706014>